

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ

© 2020 МЕЛЬНИЧУК М. О., НАГОРНА І. В.

УДК 658.15

JEL: G32

Мельничук М. О., Нагорна І. В. Методичні аспекти забезпечення аналітичного оцінювання фінансової стійкості

Метою статті є узагальнення характерних рис наявних методичних підходів до аналітичного оцінювання фінансової стійкості підприємств та обґрунтування їхнього вибору за різних умов інформаційного забезпечення. Обґрунтовано актуальність оцінювання фінансової стійкості підприємств. Проаналізовано наявні методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства, а саме: агрегатний, коефіцієнтний, маржинальний, бальний, балансовий, інтегральний, факторний і матричний. Узагальнено методи оцінки фінансової стійкості та розкрито їх змістове наповнення. Охарактеризовано сутність методів; окреслено їх переваги та недоліки, сфери застосування, показники та їх наповнення. Схематично наведено узагальнюючі показники фінансової стійкості підприємства, які характеризують рівень забезпеченості оборотних активів підприємства джерелами їх формування. Розглянуто запас фінансової стійкості за допомогою трьох агрегатів методом абсолютних значень. Визначено сутність і переваги експрес-оцінки фінансової стійкості. Згруповано методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства, визначено методи й інструменти оцінювання фінансової стійкості підприємства. Оскільки традиційні методи аналізу варто доповнювати новими зарубіжними, аналіз фінансової стійкості може бути доповнений, розширений й обґрунтований з різних точок зору стійкості.

Ключові слова: фінансова стійкість, аналіз, оцінювання, інформаційне забезпечення, методичні підходи.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-312-318>

Рис.: 2. **Бібл.:** 19.

Мельничук Марина Олексіївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки та обліку, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: marinamelnichuk121@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2113-3676>

Нагорна Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки та обліку, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: nagornaya.iv@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7609-8580>

УДК 658.15

JEL: G32

Мельничук М. А., Нагорная И. В. Методические аспекты аналитического обеспечения оценки финансовой устойчивости

Целью статьи является обобщение характерных черт существующих методических подходов к аналитической оценке финансовой устойчивости предприятий и обоснование их выбора при различных условиях информационного обеспечения. Обоснована актуальность оценки финансовой устойчивости предприятий. Проанализированы существующие методические подходы к оценке финансовой устойчивости предприятия, а именно: агрегатный, коэффициентный, маржинальный, балльный, балансовый, интегральный, факторный и матричный. Обобщены методы оценки финансовой устойчивости, и раскрыто их содержательное наполнение. Охарактеризована сущность методов; определены их преимущества и недостатки, сферы применения, показатели и их наполнение. Схематично представлены обобщающие показатели финансовой устойчивости предприятия, характеризующие уровень обеспеченности оборотных активов источниками их формирования. Рассмотрен запас финансовой устойчивости с помощью трех агрегатов с использованием метода абсолютных значений. Определены сущность и преимущества экспресс-оценки финансовой устойчивости. Сгруппированы методические подходы к оценке финансовой устойчивости предприятия, определены методы и инструменты оценки финансовой устойчивости предприятия. Поскольку традиционные методы анализа стоит дополнять новыми зарубежными, анализ финансовой устойчивости может быть дополнен, расширен и обоснован с различных точек зрения устойчивости.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, анализ, оценка, информационное обеспечение, методические подходы.

Рис.: 2. **Библ.:** 19.

Мельничук Марина Алексеевна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры экономики и учета, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: marinamelnichuk121@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2113-3676>

Нагорная Ирина Владимировна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры экономики и учета, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: nagornaya.iv@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7609-8580>

Melnychuk M. O., Nahorna I. V. Methodological Aspects of the Analytical Provision for Assessing Financial Sustainability

The article is aimed at generalizing the characteristic features of the existing methodological approaches to the analytical assessment of the financial sustainability of enterprises and substantiating their selection under different conditions of informational provision. The relevance of the assessment of financial sustainability of enterprises is substantiated. The article analyses the available methodological approaches to assessing the financial sustainability of enterprise, namely: aggregate, coefficient, margin, score, balance, integral, factor and matrix. The methods of assessing financial sustainability are generalized and their contents are covered. The essence of the methods is characterized; their advantages and disadvantages, scope of application, indicators and contents are defined. The overall indicators of financial sustainability of enterprise, which characterize the level of security of working assets with sources of their formation, are presented schematically. The financial stability margin is considered with help of three aggregates and using the method of absolute values. The essence and benefits of the express assessment of financial sustainability are defined. Methodological approaches to assessing the financial sustainability of enterprise are grouped, methods and instruments for assessing the financial sustainability of enterprise are defined. Since traditional methods of analysis are worth to be complemented with the latest foreign ones, the financial sustainability analysis can be supplemented, expanded and substantiated from different sustainability perspectives.

Keywords: financial sustainability, analysis, evaluation, informational provision, methodological approaches.

Fig.: 2. **Bibl.:** 19.

Melnychuk Maryna O. – PhD (Economics), Senior Lecturer of the Department of Economics and Accounting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: marinamelnychuk121@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2113-3676>

Nahorna Iryna V. – PhD (Economics), Senior Lecturer of the Department of Economics and Accounting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: nagornaya.iv@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7609-8580>

Фінансова стійкість є основою формування стратегії та передумовою встановлення тенденцій розвитку підприємства, одним із ключових індикаторів для прийняття низки рішень стейкхолдерами. За сучасних умов кризових явищ досягнення підприємствами фінансової стійкості є одним із головних завдань для забезпечення динамічного функціонування та сталого розвитку й досягнення належного рівня, що гарантує платоспроможність і фінансову незалежність. Безумовно для підприємства є необхідність обґрунтованого вибору методичного забезпечення щодо оцінювання рівня фінансової стійкості. Як слушно зауважують вчені, правильність підходів до кількісної оцінки фінансової стійкості підприємства важлива, оскільки дозволяє виявити причини фінансової дестабілізації, розробити та реалізувати конкретні заходи щодо усунення першопричин [17]. З огляду на зазначене, наукове обґрунтування методичного інструментарію щодо оцінювання фінансової стійкості підприємства вбачається актуальним для подальшого дослідження.

Концептуальні засади щодо методичних аспектів забезпечення фінансової стійкості підприємства досліджено у працях вітчизняних і зарубіжних учених. Так, питаннями методичного забезпечення оцінювання рівня фінансової стійкості підприємства займалися Абрамова І. М., Гринів Б. В., Калишенко В. О., Козлова О. С., Круш П. В., Мельник О. М., Школьник І. О., Ясіновська І. Ф. та ін. Проте питання систематизації максимальної кількості методичних

підходів, виділення їхніх переваг, недоліків та умов використання залишаються актуальними для вчених та практиків й до сьогодні.

Метою статті є узагальнення характерних рис наявних методичних підходів до аналітичного оцінювання фінансової стійкості підприємств та обґрунтування їхнього вибору за різних умов інформаційного забезпечення.

В умовах нестабільності одним із найважливіших завдань стає ефективне управління сталим розвитком, формування єдиної системи на мікро- і макrorівнях аналітичних індикаторів фінансової стійкості і їх інтеграція в діючі системи менеджменту як інструмент ранньої діагностики можливого банкрутства. Через те, що фінансова стійкість є багатоаспектним показником, який характеризує прибутковість, ефективність використання фінансових ресурсів та управління ними, цей показник визначає, зокрема, й економічну стійкість підприємства.

При оцінці фінансової стійкості, яка дозволяє визначити результативність фінансової діяльності підприємства, завжди актуалізується вибір методів її оцінки. Усіма вченими наголошується на багатогранності фінансової стійкості підприємства, яка забезпечує платоспроможність у часі, стабільність фінансового стану та здатність функціонувати, визначає рівень фінансової незалежності та рівновагу активів і пасивів.

Аналіз фінансової стійкості підприємства визнають найважливішим етапом оцінки його діяль-

ності і фінансово-економічного благополуччя, що відображає результати його поточного, інвестиційного і фінансового розвитку, містить необхідну інформацію для інвесторів, а також характеризує здатність підприємства відповідати за своїми боргами і зобов'язаннями та нарощувати свій економічний потенціал [2, с. 22]. За висновком О. С. Козлової, сьогодні основною проблемою ефективного функціонування підприємств в Україні є недостатньо якісний підхід до оцінки фінансової стійкості підприємства, за допомогою якого можна виявити слабкі сторони підприємства та визначити шляхи вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства [10, с. 914].

Цілковим слушним висновком щодо підходів до аналізу фінансової стійкості робить В. В. Мельник, зазначаючи, що при оцінці фінансової стійкості доцільно використання не тільки традиційних методів і способів діагностування фінансової стійкості, але й проведення оцінки стану за допомогою моделей, які використовуються в практиці зарубіжних держав, адаптувавши їх до українських умов розвитку ринкових відношень [14, с. 111].

У наукових літературних джерелах вчені здебільшого схиляються до об'єднання методичних підходів щодо визначення фінансової стійкості підприємства у такі групи: коефіцієнтний; агрегатний; інтегральний. На основі вивчення результатів наукових досліджень провідних дослідників у питаннях аналізу фінансової стійкості підприємств [15; 17; 19] та узагальнення характеристик методичних підходів щодо її оцінювання виділено такі основні:

- 1) визначення рівня забезпеченості запасів у складі оборотних активів підприємства джерелами їх формування. Відповідно до забезпеченості запасів розрізняють чотири типи фінансової стійкості: абсолютна, нормальна, передкризовий та кризовий фінансовий стан;
- 2) обчислення коефіцієнтів (досліджують їх у динаміці та порівнюють з нормативними значеннями для визначення висновків щодо фінансового стану підприємства;
- 3) застосування інтегрованого показника, який складається з декількох найбільш вагомих коефіцієнтів, визначення певних меж його значення для ідентифікації фінансової стійкості та фінансового стану підприємства;
- 4) побудова аналітичних фінансових таблиць на базі фінансової звітності для проведення розгорнутого аналізу, який дозволить отримати уявлення про стан показників за весь період (основним показником є додана вартість, тому аналіз фінансової стійкості проводиться на стадіях формування, розподілу й використання доданої вартості).

Як засвідчили результати аналізу низки фахових літературних джерел, методи оцінки фінансової стійкості найбільш узагальнено можна згрупувати таким чином:

- ✦ абсолютних показників. Дозволяє визначити надлишок або недостатність коштів для формування запасів і витрат як різницю між величиною джерел покриття та величиною запасів;
- ✦ відносних показників. Дозволяє визначити співвідношення власних і залучених коштів й довгострокових і короткострокових зобов'язань, темпи накопичення власних джерел, забезпечення матеріальних обігових коштів власними джерелами (взаємозв'язок активів і пасивів);
- ✦ ресурсний метод. Можуть використовуватись різні набори показників, які характеризують економічну діяльність підприємства, через аналіз структури та динаміки ефективності використання ресурсів;
- ✦ метод, який ґрунтується на підходах економіко-математичного моделювання (стохастичному аналізі, теорії нечітких множин тощо). Передбачається побудова багатфакторних моделей для прогнозування фінансової стійкості або визначення ступеня ймовірності рівня фінансової стійкості організації.

Іншими вченими згруповано підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства до восьми: агрегатний, коефіцієнтний, маржинальний, бальний, балансовий, інтегральний, факторний та матричний [8; 14].

У колі вчених і практиків-економістів найбільш поширеним є методичний підхід до визначення фінансової стійкості за допомогою фінансових коефіцієнтів, сутність якого полягає в розрахунку низки коефіцієнтів. П. В. Круш та Р. А. Якименко зазначають, що для українських підприємств найбільш вживаним у практиці є метод фінансових коефіцієнтів, за яким оцінку фінансової стійкості автори пропонують проводити за групами показників, майнового стану, платоспроможності і ліквідності, прибутковості та ділової активності [12, с. 274]. До переваг коефіцієнтного методу С. П. Вольська відносить те, що за допомогою цього методу можна обчислити багато важливих показників фінансової стійкості, а до недоліків – те, що цей метод є громіздким, що ускладнює виявлення загальних тенденцій, не дає можливості зробити узагальнюючої оцінки фінансової стійкості, визначити переваги одного суб'єкта господарювання над іншим [4, с. 179].

Визначення фінансової стійкості за допомогою фінансових коефіцієнтів є найбільш поширеною методикою, яка використовується в практиці вітчизняних суб'єктів господарювання. Сутність

методики коефіцієнтного аналізу фінансової стійкості полягає у розрахунку двох блоків фінансових коефіцієнтів, що характеризують співвідношення власних і залучених джерел формування капіталу підприємства:

- 1) коефіцієнти капіталізації характеризують фінансовий стан з позиції структури джерел господарських засобів підприємства;
- 2) коефіцієнти покриття характеризують фінансову стійкість з позиції витрат, пов'язаних з обслуговуванням зовнішніх джерел залучених фінансових ресурсів. Ці коефіцієнти доцільно порівнювати у динаміці та з рекомендованими нормативними значеннями.

Обґрунтованим є визначення фінансової стійкості через аналіз динаміки коефіцієнтів фінансової незалежності від зовнішнього фінансування. Класично в цій групі досліджують три коефіцієнти: автономії,

довгострокового залучення коштів (довгострокові кредити до загального капіталу), фінансової стабільності (питома вага власного капіталу і банківських кредитів у джерелах фінансування). Коефіцієнтний аналіз також доцільно застосовувати як підґрунтя для визначення інтегрованого рівня фінансової стійкості (розрахованого на основі декількох аналітичних процедур).

В економічних літературних джерелах для оцінювання фінансової стійкості підприємства широко представлений також підхід, який ґрунтується на основі системи абсолютних показників. На думку деяких учених, зокрема й І. Ф. Ясіновської, за використання такого підходу передбачається розрахунок показників (рис. 1), які характеризують рівень забезпеченості оборотних активів підприємства джерелами їх формування [19].

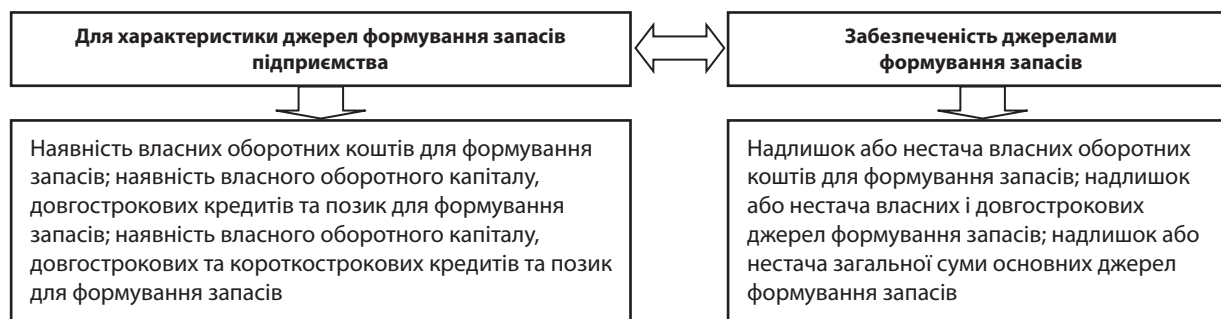

Рис. 1. Узагальнюючі показники фінансової стійкості підприємства

Джерело: сформовано за [19].

Зокрема, широкого визнання серед науковців і практиків набув агрегатний підхід до оцінки фінансової стійкості, який є доповненням до коефіцієнтного методу та ґрунтується на визначенні певного набору агрегатів [5; 8; 18].

З метою оцінки фінансової стійкості підприємства рекомендовано використовувати трикомпонентний показник, за яким оцінка фінансової стійкості ґрунтується на порівнянні обсягів запасів і витрат із величиною джерел їх фінансування [11, с. 112]. Запас фінансової стійкості за методом абсолютних значень традиційно оцінюється за допомогою трьох агрегатів [1]:

- ✦ перший агрегат (Ф1) розраховується як різниця між власним оборотним капіталом, який, своєю чергою, визначається як різниця між оборотними активами та поточними зобов'язаннями, та виробничими запасами;
- ✦ другий агрегат (Ф2) розраховується як сума першого агрегату (Ф1) та довгострокових зобов'язань підприємства;
- ✦ третій агрегат (Ф3) – як сума другого агрегату (Ф2) та обсягу короткострокових кредитів підприємства.

Запас фінансової стійкості в абсолютному вимірі та у відсотках за другим та третім агрегатами розраховуються аналогічно першому. За трьома зазначеними агрегатами зазвичай визначають тип фінансової стійкості і надають останньому характеристику: абсолютна, нормальна стійкість, нестійкий і кризовий стани.

У сучасних умовах стає все більше прихильників поділу аналізу фінансової стійкості на повний і більш поглиблений та швидкий і обмежений в обсягах попередній, або експрес-оцінка фінансової стійкості [7; 9]. Експрес-аналіз, на відміну від коефіцієнтного та агрегатного підходів до аналізу фінансової стійкості, дає швидко оцінку ситуації, яка склалася на підприємстві, а його метою є поточна та достатньо швидко оцінка фінансового стану і динаміки розвитку підприємства [16, с. 53].

Більшість науковців визнають переваги експрес-оцінки фінансової стійкості за умов необхідності отримання інформації про ключові індикатори діяльності підприємства для прийняття рішення про необхідність проведення подальшого поглибленого аналізу [3]. Зважаючи на визначені переваги експрес-

оцінки фінансової стійкості, більшість науковців, а також практиків надають їй перевагу, оскільки вона здійснюється на основі обмеженої кількості розрахунків проте дозволяє надати об'єктивну оцінку фінансовому стану та дозволить прийняти обґрунтовані управлінські рішення керівництву підприємства [9].

Виділяють два основні підходи до оцінювання фінансової стійкості, за якими диференціюється інформаційне підґрунтя аналізу. За першого підходу під час оцінювання фінансового стану і фінансової стійкості підприємства орієнтуються винятково на дані Балансу про джерела фінансування майна (пасивів). За другого підходу для оцінки фінансової стійкості підприємства аналізують взаємозв'язок між активом і пасивом Балансу, тобто аналізують напрямки використання коштів, через що цей підхід є більш повним. Тому повну оцінку фінансової стійкості підприємства варто здійснювати з використанням як коефіцієнтів, розрахованих за даними пасиву балансу, так і коефіцієнтів, що відображають взаємозв'язок між джерелами формування коштів підприємства і структурою вкладень [13; 15].

Через багатогранність методичних підходів у визначенні фінансової стійкості доцільним вважається дослідження, яке ґрунтується на поєднанні двох підходів: з використанням узагальнюючого показника зміни фінансової стійкості підприємства, що дає змогу оцінити загальну динаміку фінансового стану та зміни фінансової стійкості підприємства протягом певного періоду часу; та в основі якого покладено виділення чотирьох типів поточної фінансової стійкості (абсолютна та нормальна фінансова стійкість, нестійкий, критичний фінансовий стан підприємства) [10].

Одним із способів визначення узагальнюючого показника фінансової стійкості підприємства, який дозволяє встановити тип фінансової стійкості на звітну дату, є розрахунок інтегрального показника. Для цього пропонується метод кваліметрії [6], сутність якого полягає у тому, що вагомість часткових показників визначають методом експертних оцінок. Інтегральний підхід визначають, зокрема, як дво-профільний, оскільки оцінюється рівень фінансової стійкості на основі співвідношення активів і пасивів, і здійснюється аналіз фінансових коефіцієнтів, що дає можливість охарактеризувати стан і структуру активів підприємства та забезпеченість їх джерелами покриття [8]. Цей підхід переважно використовують за умов наявних кризових явищ, коли відбуваються порушення в усталених економічних зв'язках діяльності підприємства.

Виходячи з викладеного вище, видається за можливе згрупувати методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства та визначити методи й інструменти, які їх забезпечують (рис. 2).

Отже, фінансова стійкість підприємства визначається структурою джерел фінансування діяльності (пасивів), структурою оборотних і необоротних активів, збалансуванням рівноваги активів і пасивів та доходів і витрат.

Узагальнивши представлені у науковій літературі методи здійснення оцінювання фінансової стійкості, варто зауважити на тому, що їх вибір повинен забезпечити точний розрахунок структури і рівня забезпеченості внутрішніх ресурсів підприємства, а також їхньої ефективності. Внаслідок цього, залежно від мети управлінських рішень, обирається метод аналізу, формується інформаційне забезпечення та формуються висновки щодо виду фінансової стійкості й подальших сценаріїв розвитку підприємства.

ВИСНОВКИ

Методичні підходи, які використовуються підприємством при аналізі фінансової стійкості, мають передбачати визначення структури активів і пасивів (капіталу й зобов'язань) підприємства, ступінь залежності підприємства від зобов'язань, структуру джерел фінансування, структуру й ефективність використання позикових коштів, рівень управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, стану платоспроможності та запасу стійкості фінансового стану підприємства. Такі показники є важливими для прийняття управлінських рішень, тому нагальним завжди постає питання вибору методичного підходу для оцінювання й прогнозу фінансової стійкості підприємства з метою моніторингу динаміки, тенденцій, структури, порівняння якісних і кількісних показників.

У зв'язку із тим, що традиційні методи аналізу варто доповнювати зарубіжними, аналіз фінансової стійкості може бути доповнений, розширений й обґрунтований з різних точок зору стійкості. Як наслідок, вбачаємо за доцільне удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення через обґрунтування положень облікової політики та форматів нефінансових звітів. Це дозволить підвищити достовірність даних аналізу й оцінки складових майна з метою прийняття якісних рішень. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова І. М. Управління запасом фінансової стійкості підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 2. С. 30–36.
2. Белялов Т. Е., Олійник А. В. Фінансова стійкість підприємства та шляхи її зміцнення. *Інтернаука*. 2016. № 12 (2). С. 22–26.
3. Близнюк О. П. Управління фінансовими ресурсами підприємств роздрібною торгівлі : монографія. Харків : Вид. Іванченко І. С., 2016. 253 с.

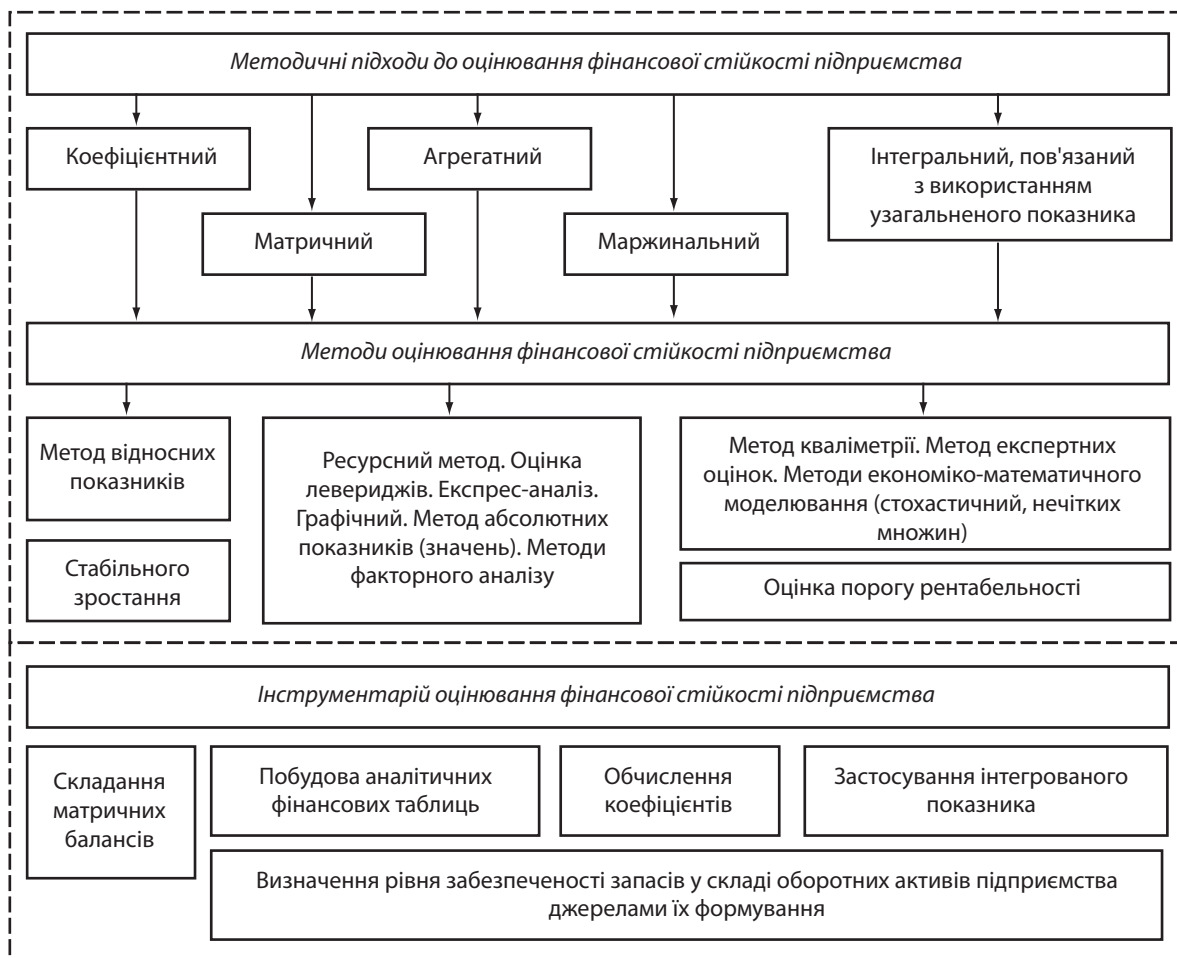

Рис. 2. Групування методичних підходів до оцінювання фінансової стійкості підприємства

Джерело: авторська розробка.

4. Вольська С. П. Порівняльна характеристика методів оцінювання фінансової стійкості банку. *Міжнародний научний журнал. Серія : Економічні Науки*. 2015. № 10. Ч. 1. С. 178–181.
5. Гайдар С. М. Агрегатний підхід до оцінки фінансової стійкості торговельних підприємств URL: <http://dSPACE.tneu.edu.ua/handle/316497/263>
6. Гринів Б. В. Деякі проблеми методики аналізу фінансової стійкості підприємства. *Вісник Львівської комерційної академії. Серія : Економічна*. 2014. Вип. 44. С. 123–127.
7. Івахненко В. М., Кириченко К. Г. Експрес-аналіз фінансового стану підприємства URL: <http://wiki.kneu.edu.ua>
8. Калишенко В. О. Огляд та узагальнення методичних підходів до оцінки фінансової стійкості підприємства. URL: <http://intkonf.org/kalishenko-vo-moskalets-km-oglyad-ta-uzagalnennya-metodichnih-pidhodiv-do-otsinkifinansovoyi-stiykosti-pidpriemstva/>
9. Коваленко О. В. Особливості експрес-аналізу фінансового стану підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2018. Вип. 3 (15). С. 89–93.
10. Козлова О. С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 10. С. 914–918. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_10_209
11. Кремень В. М., Щепетков С. Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. № 1 (115). С. 107–115.
12. Круш П. В., Якименко Р. А. Методики оцінки фінансової діяльності підприємства. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2015. № 16. С. 271–276.
13. Люта О. В., Сізова А. В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБСУ: Економічні науки*. 2012. № 2. С. 145–156.
14. Мельник Г. Г. Методи та моделі оцінки фінансової стійкості підприємств регіону в антикризовому управлінні. *Економічний вісник Донбасу*. 2011. № 3. С. 108–111.
15. Нагайчук В. В., Ковальчук Н. Є. Аналіз фінансової стійкості підприємств та напрями її забезпечення. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2017. № 875. С. 71–76.
16. Синькевич Н. І., Арсеньєва М. Експрес-аналіз балансу як інструмент швидкого отримання інформації про фінансовий стан підприємства. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua>
17. Сосновська О. О. Механізм оцінки фінансової стійкості підприємств. *Економіка*. 2015. № 12. С. 60–66.

18. Школьник І. О., Діденко І. В., Гаврищенко О. С. Таксонометричний підхід в оцінюванні фінансової стійкості підприємств цукрової галузі. *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 358–366.
19. Ясіновська І. Ф. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств. *Європейські перспективи*. 2016. Вип. 2. С. 169–175.

REFERENCES

- Abramova, I. M. "Upravlinnia zapasom finansovoi stiiikosti pidpriemstva" [Stock Management of Financial Stability of the Enterprise]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, no. 2 (2014): 30-36.
- Belialov, T. E., and Oliinyk, A. V. "Finansova stiiikost pidpriemstva ta shliakhy yii zmitsnennia" [Financial Stability of the Enterprise and Ways to Strengthen It]. *Internauka*, no. 12 (2) (2016): 22-26.
- Blyzniuk, O. P. *Upravlinnia finansovymy resursamy pidpriemstv rozdrubnoi torhivli* [Management of Financial Resources of Retail Enterprises]. Kharkiv: Vyd. Ivanchenko I. S., 2016.
- Haidar, S. M. "Ahrehatnyi pidkhid do otsinky finansovoi stiiikosti torhovelnikh pidpriemstv" [Aggregate Approach to Assessing the Financial Stability of Commercial Enterprises]. <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/263>
- Hryniv, B. V. "Deiaki problemy metodyky analizu finansovoi stiiikosti pidpriemstva" [Some Problems of Methods of Analysis of Financial Stability of the Enterprise]. *Visnyk Lvivskoi komertsii noi akademii. Seriiia : Ekonomichna*, no. 44 (2014): 123-127.
- Ivakhnenko, V. M., and Kyrychenko, K. H. "Ekspres-analiz finansovoho stanu pidpriemstva" [Express Analysis of the Financial Condition of the Enterprise]. <http://wiki.kneu.edu.ua>
- Kalyshenko, V. O. "Ohliad ta uzahalnennia metodychnykh pidkhodiv do otsinky finansovoi stiiikosti pidpriemstva" [Review and Generalization of Methodological Approaches to Assessing the Financial Stability of the Enterprise]. <http://intkonf.org/kalishenko-vo-moskaletskm-oglyad-ta-uzagalnennya-metodichnih-pidhodiv-do-otsinkifinansovoyi-stiikosti-pidpriemstva/>
- Kovalenko, O. V. "Osoblyvosti ekspres-analizu finansovoho stanu pidpriemstva" [Features of Express Analysis of the Financial Condition of the Enterprise]. *Ekonomichni visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, no. 3 (15) (2018): 89-93.
- Kozlova, O. S. "Metodyka otsinky finansovoi stiiikosti pidpriemstva" [Methods for Assessing the Financial Stability of the Enterprise]. *Molodyi vchenyi*. 2017. http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_10_209
- Kremen, V. M., and Shchepetkov, S. Ya. "Otsiniuvannia finansovoi stiiikosti pidpriemstva" [Assessment of Financial Stability of the Enterprise]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (115) (2011): 107-115.
- Krush, P. V., and Yakymenko, R. A. "Metodyky otsinky finansovoi diialnosti pidpriemstva" [Methods of Assessing the Financial Performance of the Enterprise]. *Suchasni problemy ekonomiky i pidpriemnytstvo*, no. 16 (2015): 271-276.
- Liuta, O. V., and Sizova, A. V. "Ekonomichna sutnist finansovoi stiiikosti pidpriemstva ta napriamy yii zabezpechennia" [The Economic Essence of the Financial Stability of the Enterprise and the Directions of Its Provision]. *Molodizhnyi naukovyi visnyk UABS NBSU: Ekonomichni nauky*, no. 2 (2012): 145-156.
- Melnyk, H. H. "Metody ta modeli otsinky finansovoi stiiikosti pidpriemstv rehionu v antykrizovomu upravlinni" [Methods and Models for Assessing the Financial Stability of Enterprises in the Region in Crisis Management]. *Ekonomichni visnyk Donbasu*, no. 3 (2011): 108-111.
- Nahaichuk, V. V., and Kovalchuk, N. Ye. "Analiz finansovoi stiiikosti pidpriemstv ta napriamy yii zabezpechennia" [Analysis of Financial Stability of Enterprises and Directions of Its Provision]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika». Seriiia : Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, no. 875 (2017): 71-76.
- Shkolnyk, I. O., Didenko, I. V., and Havryshenko, O. S. "Taksonometrychnyi pidkhid v otsiniuvanni finansovoi stiiikosti pidpriemstv tsukrovoyi haluzi" [The Taxonomic Approach in Estimation of Financial Stability of Sugar Industry Enterprises]. *Biznes Inform*, no. 5 (2018): 358-366.
- Sosnovska, O. O. "Mekhanizm otsinky finansovoi stiiikosti pidpriemstv" [Mechanism for Assessing the Financial Stability of Enterprises]. *Ekonomika*, no. 12 (2015): 60-66.
- Synkevych, N. I., and Arsenieva, M. "Ekspres-analiz balansu yak instrument shvydkoho otrymannia informatsii pro finansovyi stan pidpriemstva" [Express Balance Sheet Analysis as a Tool for Quickly Obtaining Information About the Financial Condition of the Enterprise]. <http://elartu.tntu.edu.ua>
- Volska, S. P. "Porivnialna kharakterystyka metodiv otsiniuvannia finansovoi stiiikosti banku" [Comparative Characteristics of Methods for Assessing the Financial Stability of the Bank]. *Mezhdunarodnyy nauchnyy zhurnal. Seriya : Ekonomicheskiiye nauki*, vol. 1, no. 10 (2015): 178-181.
- Yasinovska, I. F. "Suchasni pidkhody do otsinky finansovoi stiiikosti pidpriemstv" [Modern Approaches to Assessing the Financial Stability of Enterprises]. *Yevropeiski perspektyvy*, no. 2 (2016): 169-175.